

LEGISLAȚIA ȘI POLITICA AGRO-ALIMENTARĂ ÎN UE ȘI R. MOLDOVA PROBLEME ȘI SOLUȚII

Șveț Ana – TPA-131, FTMIA, UTM
Conducător științific: I. super Vetrila A.

Cuvinte-cheie: *sector agro-alimentar, aliment, legislație agro-alimentară, politică agro-alimentară, siguranță alimentară, produs biologic, standard, sistem HACCP, strategii alimentare, probleme și soluții agro-alimentare, aditivi alimentari.*

Sectorul agro-alimentar are o semnificație imensă atât pentru Republica Moldova, cât și pentru țările Uniunii Europene, din punct de vedere economic, comercial și social.

Deoarece piața agro-alimentară a Uniunii Europene este cea mai mare din lume, fiind cea mai valoroasă, autoritățile Comunității Europene au elaborat o legislație ce are ca scop menținerea unei calități echitabile produselor agro-alimentare și astfel de a proteja sănătatea și interesele consumatorilor. Pentru a asigura o bună funcționare a pieței unice, pentru a institui control și a prevedea riscurile, a fost inițiată o politică comună în țările Uniunii Europene.

Legislația europeană a alimentelor reprezintă un model pentru legislația Republicii Moldova, dar și pentru restul țărilor lumii. În cadrul legislației Uniunii Europene sunt stipulate regulile, normele produsului, cerințe de sănătate și nutriție, Pachetul legislativ al igienei, însoțit de abrogarea a 17 Directive existente, strategii alimentare, politici de comerț cu produse agro-alimentare. Directiva Consiliului 93/43/CE ce reglementează igiena alimentelor accentuează importanța analizei și aprecierii riscului și a tehnicilor de conducere.

Directiva stipulează că „operatorii din industria alimentară trebuie să identifice orice pas în activitatea lor care este critic pentru a asigura siguranța alimentelor...”, vânzarea și aprovizionarea cu alimente trebuie să fie făcute într-un „mod igienic”.

Legislația Uniunii Europene este bine formulată în ceea ce privește siguranța alimentelor, a sistemelor de control și administrare a politicilor agro-alimentare. Pentru analiza de risc a produselor agro-alimentare a fost introdus sistemul HACCP (Analiza Riscului și Punctele Critice de Control) în legislația europeană a alimentelor. Uniunea Europeană aplică

acest sistem bazat pe analiza de risc drept un element-cheie al legislației sale alimentare.

Cu privire la controlul sanitar, legislația europeană stipulează criteriile fitosanitare, microbiene și chimice, dar și instituțiile ce trebuie să controleze și să asigure calitatea produselor, să prevadă bolile și să implementeze strategii pe termen lung: Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor, Comitetul Științific Alimentar European, Directoratul General pentru Agricultură, Directoratul General pentru Sănătate și Protecția Consumatorului, Oficiul Alimentar și Veterinar.

Politica alimentară a țărilor Uniunii Europene are la bază următorii piloni: asigurarea siguranței alimentare și a unei bune funcționări a pieței unice, dezvoltarea regională și modernizarea, dimensiunea internațională și extinderea. Politica în materie de siguranță alimentară a fost reformată la începutul anilor 2000, în conformitate cu abordarea „De la fermă la consumator”, garantând astfel un înalt nivel de siguranță pentru alimentele și produsele alimentare comercializate în cadrul Uniunii Europene, în toate etapele lanțului de producție și de distribuție. Această abordare se referă la alimentele produse în Uniunea Europeană și la cele importate din țările terțe.

Politica de dezvoltare regională și de modernizare este susținută prin fonduri și centre de cercetare. Există în acest sens Fondul European pentru Garantare în Agricultură, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, centre de cercetare în Franța, Germania, Marea Britanie.

Cu toate că legislația și politica comună a țărilor Uniunii Europene sunt eficiente, totuși există probleme în sectorul agro-alimentar. În ceea ce privește legislația, problema constă în specificul țărilor Uniunii Europene. Tema aditivilor alimentari, a coloranților și a hormonilor este cea mai acută. Deși Europa tinde spre producerea alimentelor ecologice, nu toate statele se conformă cu termenii de produs „bio”, „fără organisme modificate genetic”, astfel se pot evidenția state cu o economie puternică și cu o agricultură ecologică în dezvoltare rapidă și state mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic și cu o agricultură mai mult chimizată decât ecologică.

Există probleme și din cauza acceptării sau interzicerii a unor aditivi alimentari în unele țări ale Uniunii Europene, venind în contradicție cu legislația europeană. De exemplu E 102 (Tartrazina), un aditiv alimentar de culoare galbenă sau portocalie considerat periculos din faptul că poate

produce cancer de tiroidă, depresie, probleme de vedere și insomnie, a fost interzis doar în două țări din Uniunea Europeană: Austria și Finlanda.

O problemă din domeniul politicii alimentare constituie problema protecționismului agro-industrial. Unele state dezvoltate din cadrul Comunității ca Germania impun taxe vamale mari și țin constant prețul redus la produsele agro-alimentare naționale, minimalizând astfel controlul străin pe piața internă.

Legislația Republicii Moldova cu privire la produsele agro-alimentare este mult mai generalizatoare, iar regulamentul despre siguranța alimentelor și instituțiile de profil lasă de dorit. Singurul Articol ce se referă la importanța sistemului HACCP și controlul producătorilor din industria alimentară este Art.6(c) al Legii nr.78 din 18.03.2004. Diferiți termeni de specialitate sunt insuficient sau chiar nu sunt deloc definiți, printre aceștia: „alimente”, „operator în industria alimentară și a hranei pentru animale”, „afacere în domeniul produselor alimentare și a hranei pentru animale”, „reziduuri și contaminați”.

Stipularea în legislație că instituțiile responsabile de sistemul de control al produselor agro-alimentare sunt Ministerul Sănătății și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a generat dezavantaje: lipsa coordonării generale la nivel național, confuzii și dublări juridice, diferențe ale nivelurilor de expertiză. Problematic este și capitolul „Aditivi alimentari, coloranți, aromatizanți, hormoni, pesticide, ierbicide”. Situația este mai bună în ceea ce privește aditivii alimentari care pot fi utilizați în alimentele pentru sugari și copii.

Politica agricolă și alimentară din Moldova are ca scop: dezvoltarea și modernizarea sectorului agro-industrial, asigurarea populației cu alimente calitative. Au fost lansate planuri de revitalizare și dezvoltare a agriculturii, strategii pe termen lung pentru modernizarea industriei alimentare, au fost acordate fonduri pentru susținerea fermierilor, a întreprinderilor mici și mijlocii- soluții pentru îmbunătățirea ramurii date.

În ultimii ani, se duce o vastă campanie de ajustare a legislației alimentare a Republicii Moldova la standardele europene, proces ce ar permite Moldovei să se încadreze pe piața Uniunii Europene.

Chiar dacă legislația agro-alimentară a Uniunii Europene este superioară celei din Republica Moldova, ea se confruntă cu probleme ce țin de aplicare. Soluția ar fi ca țările europene să ajusteze regulamentele

proprii la cerințele Comunității, iar legea alimentelor din Europa să se conforme cu specificul și politica lor națională agro-alimentară.

În ceea ce privește Republica Moldova, este necesar de a îmbunătăți legislația alimentară, introducând „Planul de igienă” și articole ce prevăd norme specifice pentru fiecare produs în parte. Legislația Uniunii Europene reprezintă un model, soluția ar fi ca Moldova să se ajusteze la standardele europene, ținând cont de specificul sectorului dat în țara noastră.

În concluzie, aș putea menționa că agricultura, datorită rolului pe care îl are în economie, reprezintă „ținta” politicilor duse în Uniunea Europeană și Republica Moldova. În goana după supremația agro-alimentară statele Uniunii Europene încalcă legea comună europeană, iar fermierii din Republica Moldova recurg la tehnici ce contravin legislației de stat, intrând în postura unor „mafioți” agro-alimentari. Ambele legislații, prin campania ecologică, încerc să readucă actualitatea afirmației lui Hipocrate: „Alimentele voastre să fie medicamente și medicamentele voastre să fie alimente”.

Bibliografie

1. europa.eu
2. www.efsa.europa.eu
3. eur-lex.europa.eu
4. chamber.md
5. www.higiene-for-cleaners.eu
6. www.ncu.moldova.md/download.php?file...
7. lex.justice.md/index.php
8. cesamancam.ro/e-102-tartrazina.html
9. fr.wikipedia.org/wiki/Tartrazine
10. subiecte.citapedia.ro/despre.php